

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Prolog ved en Forestilling af Schattenspiel an der Wand

Citation: Hertz, Henrik: "Prolog ved en Forestilling af Schattenspiel an der Wand", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel , 1851-62., s. 112. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hertz09_lev-shoot-workid64352/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Prolog,

fremfagt i et Selskab ved en Forestilling af det saakaldte
Schattenspiel an der Wand.

Prologus træder frem med en tom Sæk i Haanden og siger:

Mine høie Patroner! Høifæredede Venner!
Mine herrer og Damer! Jeg er Deres Tjener!

(Vilføies.)

Nei, det kan aldrig gaae godt. Hm! hm!

(Satt.)

Jeg har et Par Ord at fortælle Dem;
Men Sagen er saa aparte, saa egen,
At jeg er virkelig ganske forlegen.
Enhver af Dem formoder bestemt,
At see en Comedie her iaften;
Og dersom det ikke var gaaet saa slemt,
Saa havde vi uden Spørgsmaal hast'en;
Men nu bliver det Hele Bind, kan jeg troe.

Historien er i Korthed denne:
 Jeg har den Lykke privat at kjende
 Den kuhuffe Troupe paa Vesterbro;
 Ja, jeg tør paastaae, hos denne Bunde
 Kan jeg betragtes som Potte og Bunde.
 Jeg stode derfor paa Hjælp fra den
 Og tænkte: „Da vi er' saa meget intime,
 Saa tjene de vel deres gamle Ven
 Med en eller anden smuk Pantomime.“
 Og ubekymret, i denne Tro,
 Jeg traved' imorges til Vesterbro.
 Jeg fandt som sædvanligt den lille Raage
 Ved deres Theater paaklem, og saae
 En gammel Kone derinde staae
 Og seie Stebet af Hjørner og Krage.
 Er Nogen hjemme? jeg spurgte. — „Nei.“ —
 Hvor er' de da nu? — „De er' reist deres Wei.“
 — Hvorhen? — „Jeg troer, til St. Petersborg.“
 — Na!! —

Her stod jeg en Køn; fortviblet jeg saae,
 At alle vore Planer i Skarnet laae.
 Jeg stamped' med Foden; jeg slog mig for Panden;
 Jeg var ikke langt fra at gaae fra Forstanden.
 Da saae jeg med Gæt ved det svage Skin
 Af Konens Rygte, der rørte sig Nogen;
 Det løb paa Theatret ud og ind,

Som dunkle Figurer, der sees i Taagen.
Nu strakte det sig og nu gav det efter;
Nu sank det sammen, og nu vandt det Kræfter,
Den smidige Krop
I Bugter naaede mod Loftet op.
Hvem — spurgte jeg — er det, der rører sig der?
Nei see, nu er det os ganske nær!
„De der? — begyndte Konen at tale —
Det er Skygger af Selskabets Personale.“
Hvem? Skygger? — jeg saarede stødt — hun har,
Det mærker jeg sagtens, mig lidt til Mar.
— „Ah, nei! min Herre! — gav Konen til Svar —
Det er jo bekjendt, naar bort de drage,
Saa lade de deres Skygger tilbage.
Deslige Personer rejse, De veed,
Med allerstørste Sparommelighed.
Hver Plads i Bognen er overfyldt
Med Folkene selv, og Hver har sin Dylt.
Saa jeer De selv, mesten al den Stads
Kan Ingen faae til sin Skygge Plads.
Den bliver da her. Man lukker den inde,
Af Deconomie, for Plads at vinde.“
— Forundret hørte jeg Konens Ord.
Ispøtningen tænkte jeg, hun bedrog mig.
Men, da hun nu høit og helligt svoer,
Saa nægter jeg aldrig, at det slog mig.

— Ja, hvad der er mere: den gode Madame
 Forsikred', at Skyggerne var, naar det gjaldt,
 Saa flinke som Folkene selv i Alt
 Og kunde gjøre ganske det samme.

— Nu, fort at fortælle, jeg tænkte som saa:
 I Målets Sted man nøies med Grimen;
 Og kan man ei noget bedre faae,
 Man nøies med Skyggen af Pantomimen.
 For gode Ord — og for Benge — jeg fik
 En Sæk af Madamen; med Sækken gik
 Jeg op paa Theatret og fik til Lykke,
 Skjændt langsomt, i Sækken den største Skygge.
 Det var Pierrot. Han stod og sov
 Med Ryggen lænet mod en Couliøse,
 Der forestillede en Deel af en Skov.
 Jeg tog ham værligt, da Karlen er grov,
 Og løstede den spidse Hat fra hans Høje
 Og puttede den ned. Han rystede og gjøs
 Og gavede' gefærligt, som om han frøs.
 Men, da jeg tilsidst fik ham selv i Sækken,
 Da foer han i Søvnne sammen og ned.
 — Da han var forvaret vel, kom Rakken
 Til Harlekin med samt Columbine.
 De stod fordybede, med Dime i Mine,
 Med Kjærligheds-Sprog i hvert Diefast,
 Og holdt hinanden omfavnet fast.

Nu veed man, om ogsaa Verden gif under,
Og Stjerner og Maane faldt ned med Dunder,
Det mærkedes ei af et elskende Par.
Jeg nærmest' mig da med Sønnen, var snar,
Og mens de kysjedes ømt paa Munden,
Jeg lagde dem lempeligt ned paa Bunden.
— Og efterhaanden maatte de Andre,
En efter den Anden, i Sønnen vandre:
En Jomfru Levin med forkortet Skjort;
En anden, der var utrykkelig iørt;
De tvende Præier, den gamle Kuhn,
En Mand fra Kapellet (jeg troer, det var Bruun),
En Troldmand, en Muror, en Phutefone,
En Mand, der saae ud som Pantalone,
En Polliciel, og mange Fleer,
Som man sædvanligt paa Broen seer.
— Her har jeg dem Alle —

(Sæger paa det tomme Sæt.)

Skald De ville,

Spistarede! kan de begynde at spille.
Men, for at der ei skal spilles unyonsk,
Jeg beder Dem mindes vel, at bort Skykke
Er i sig selv ingen egentlig Kunst;
Alk nei! af Kunst det er kun en — Skygge.